

VETCERT

Standard för skötsel av skyddsvärda träd

Praktiserande nivå

Version maj 2018 (SE 2019-01-17)

Sektion nummer: 1

Titel: Skyddsvärda träd: igenkänning och värden.

Sammanfattning: Utövaren känner till flera olika typer av skyddsvärda träd och deras värden.

<p>Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet</p> <p><i>Utövaren kan</i></p>	<p>Specifika aspekter av färdighet och kunskap</p> <p><i>Utövaren kan specifikt</i></p>
<p>1. Känna igen skyddsvärda träd av olika form och i olika omgivningar.</p> <p>2. Förklara de omfattande värden som är knutna till skyddsvärda träd.</p>	<p>a) Tekniskt definiera skyddsvärda träd.</p> <p>b) Känna till att definitionen av skyddsvärda träd kan skilja sig åt mellan olika länder, med avseende på lagstiftning och vedertagna riktlinjer.</p> <p>c) Identifiera olika typer av skyddsvärda träd med avseende på hur de utvecklats till följd av tidigare skötsel och/eller växtmiljö.</p> <p>a) Beskriva de ekologiska, kulturhistoriska, sociala och estetiska värden skyddsvärda träd kan bidra med.</p> <p>b) Kommunicera med en bred publik kring skyddsvärda trädets värden och den specialiserade skötsel de kräver.</p>

Sektion nummer: 2

Titel: Tillväxt, utveckling och åldrande hos träd: betydelsen av fysiologisk funktion och dysfunktion.

Sammanfattning: Utövaren har kunskap om hur träd växer, åldras och bryts ner samt hur detta är relevant för skötsel av skyddsvärda träd.

<p>Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet</p> <p><i>Utövaren kan</i></p>	<p>Specifika aspekter av färdighet och kunskap</p> <p><i>Utövaren kan specifikt</i></p>
<p>1. Beskriva hur träd växer.</p> <p>2. Beskriva åldrandeprocessen hos träd och varför de kan leva så länge.</p> <p>3. Beskriva hur skador påverkar träd.</p>	<p>a) Beskriva de strukturella och funktionella egenskaper som tillåter träd att växa obegränsat.</p> <p>b) Känna till det breda spektrat av faktorer som påverkar trädets tillväxt, speciellt gällande skyddsvärda träd.</p> <p>a) Beskriva hur träd utvecklas när de åldras, inklusive hålbildning.</p> <p>b) Känna till de anpassnings- och överlevnadsstrategier som gör att skyddsvärda träd kan nå hög ålder.</p> <p>c) Känna till delvis självständiga "funktionella enheter" och hur dessa påverkar hur skyddsvärda träd ska skötas.</p> <p>a) Beskriva den påverkan skador (även beskärning) har på träd.</p> <p>b) Känna till de huvudsakliga försvarsmekanismerna träd uppvisar vid stress eller skada.</p> <p>c) Känna till olika trädslags egenskaper gällande skada och röta.</p>

Sektion nummer: 3

Titel: Skyddsvärda trädets rötter och jordmiljön

Sammanfattning: Utövaren har kännedom om vad en bra jordmiljö är och hur en försämrad jordmiljö påverkar hälsan negativt hos skyddsvärda träd.

<p>Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet</p> <p><i>Utövaren kan</i></p>	<p>Specifika aspekter av färdighet och kunskap</p> <p><i>Utövaren kan specifikt</i></p>
<p>1. Beskriva den naturliga jordmiljön och hur den påverkar trädhälsan.</p> <p>2. Beskriva faktorer som kan ha skadlig effekt på jordmiljön kring skyddsvärda träd och känna igen dessa på plats.</p> <p>3. Identifiera hur och var rötter och mykorrhizasvampar växer.</p>	<p>a) Förklara vikten av en bra jordmiljö och varför skyddsvärda träd lätt påverkas av miljöförändringar.</p> <p>c) Beskriva ett antal olika jordarter och deras påverkan på rotmiljön.</p> <p>a) Känna till effekterna av brist och överskott på näringsämnen, samt mark- och luftföroreningar på skyddsvärda träd</p> <p>b) Beskriva olika sorters jordskador och känna till hur dessa påverkar jordar.</p> <p>a) Känna till vanliga växtmönster hos rötter och hur rotutvecklingen påverkas av markförhållanden.</p> <p>b) Förklara sambandet mellan rötter och skott.</p> <p>c) Känna till att det finns symbiotiska relationer mellan rötter och andra organismer och fördelarna de ger.</p> <p>d) Känna till problemen kopplade till att identifiera rötternas faktiska utbredning.</p>

Sektion nummer: 4

Titel: Skyddsvärda träd som ekosystem

Sammanfattning: Utövare har kännedom om den ekologiska betydelsen av skyddsvärda träd, både på individ- och landskapsnivå.

<p>Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet</p> <p><i>Utövaren kan</i></p>	<p>Specifika aspekter av färdighet och kunskap</p> <p><i>Utövaren kan specifikt</i></p>
<p>1. Beskriva bredden av skyddsvärda träd ekologiska värden och hur dessa spelar roll i det större ekosystemet.</p> <p>2) Identifiera skyddsvärda-träd-habitat på plats</p>	<p>a) Känna till vikten för biologisk mångfald av att det kontinuerligt, under århundraden, finns rikligt med skyddsvärda-träd-habitat av god kvalitet.</p> <p>b) Känna till betydelsen av fördelningen av skyddsvärda träd i landskapet och rörligheten hos sammanlänkade organismer.</p> <p>c) Förstå och förklara hur ett enskilt skyddsvärt träd ingår i ett större ekosystem samt att ekologiska processer är sammanlänkade.</p> <p>d) Känna till komplexiteten och mångfalden av habitat som skyddsvärda träd kan erbjuda.</p> <p>Förklara:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Hur dessa skiljer sig åt mellan trädslag. · Hur dessa varierar beroende på trädets historia. · Hur dessa förändras över tid. · Att habitatkraven varierar mellan olika organismer och till och med inom samma art vid olika livsstadier. <p>a) Identifiera flera potentiella mikrohabitat kopplade till skyddsvärda träd och kunna förstå och förklara hur olika organismer är beroende av dessa habitat.</p> <p>b) Känna igen rötad ved av olika slag och olika stadier av förmultning.</p>

Sektion nummer: 5

Titel: Skyddsvärda träd: deras värde för människor

Sammanfattning: Utövare har kunskap om den sociala betydelsen av skyddsvärda träd.

<p>Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet</p> <p><i>Utövaren kan</i></p>	<p>Specifika aspekter av färdighet och kunskap</p> <p><i>Utövaren kan specifikt</i></p>
<p>1. Beskriva det sociala värdet av skyddsvärda träd.</p>	<p>a) Förstå och förklara det sociala värdet av skyddsvärda träd och vad det innebär för deras skötsel.</p> <p>b) Känna till vikten av allmänhetens stöd för skyddet och skötseln av skyddsvärda träd.</p>

Sektion nummer: 6

Titel: Skyddsvärda träd ; deras kulturhistoriska värden

Sammanfattning: Utövare har kunskap om betydelsen av skyddsvärda trädets kulturella och estetiska värden.

Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet <i>Utövaren kan</i>	Specifika aspekter av färdighet och kunskap <i>Utövaren kan specifikt</i>
1. Förstå och förklara den historiska, estetiska och kulturella kontexten som skyddsvärda träd ingår i.	a) Känna till den tidigare och/eller nuvarande kontexten som dessa träd ingår i och hur intakt denna är. b) Beskriva det kulturella arvet och de estetiska värden som dessa träd kan bidra med, samt relationen till landskapet över tid.

Sektion nummer: 7

Titel: Inventeringar och undersökningar av skyddsvärda träd och områden med skyddsvärda träd

Sammanfattning: Utövare kan utföra inventeringar som beslutsunderlag för förvaltning av skyddsvärda träd.

<p>Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet</p> <p><i>Utövaren kan</i></p>	<p>Specifika aspekter av färdighet och kunskap</p> <p><i>Utövaren kan specifikt</i></p>
<p>1. Utföra en besiktning/inventering för att identifiera förvaltningsåtgärder för att skydda skyddsvärda träd i samband med ett föreslaget arbete.</p>	<p>a) Genomföra en bedömning av ett skyddsvärt träd och dess omgivning, med hänsyn till det föreslagna arbetet samt använda resultaten från denna bedömning som beslutsunderlag till förvaltning.</p> <p>b) Beskriva hur biomekaniska defekter även kan besitta värdefulla ekologiska egenskaper.</p> <p>c) Samla in tillräckligt med information vid en inventering, för att de skyddsvärda träden ska kunna lokaliseras av andra vid ett senare tillfälle.</p>

Sektion nummer: 8

Titel: Lagstiftning och vedertagen vägledning kopplad till skyddsvärda träd

Sammanfattning: Utövare har kunskap om relevant lagstiftning och vedertagen vägledning inom landet där undersökningen genomförs. Vad lagstiftningen täcker, förbjuder samt hur samförstånd nås för att genomföra arbeten.

<p>Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet</p> <p><i>Utövaren kan</i></p>	<p>Specifika aspekter av färdighet och kunskap</p> <p><i>Utövaren kan specifikt</i></p>
<p>1. Förstå och förklara lagstiftningen som berör skötseln av skyddsvärda träd inom landet där undersökningen genomförs.</p>	<p>a) Känna till lagstiftningen som berör hans/hennes arbete med skyddsvärda träd.</p> <p>b) Känna till att lagstiftningen kring skyddsvärda träd kan skilja sig åt om han/hon arbetar i en annan region/land.</p>

Sektion nummer: 9

Titel: Riskhantering och skyddsvärda träd

Sammanfattning: Utövare förstår hur risker kan bedömas, i enlighet med de lagar och den vägledning som gäller inom det land där undersökningen genomförs.

<p>Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet</p> <p><i>Utövaren kan</i></p>	<p>Specifika aspekter av färdighet och kunskap</p> <p><i>Utövaren kan specifikt</i></p>
<p>1. Visa förståelse för riskträdsbedömning i relation till skyddsvärda träd.</p>	<p>a) Avgöra skillnaden mellan sannolikheten att orsaka skada (fara) och sannolikheten för att skada av en viss grad uppstår (risk).</p> <p>b) Genomföra en riskbedömning av ett skyddsvärt träd enligt lämplig metodik.</p> <p>c) Identifiera alternativ utöver avverkning eller beskärning av trädet för att hantera risken.</p>

Sektion nummer: 10

Titel: Skyddsvärda träd: planering för stadsutveckling och infrastruktur

Sammanfattning: Utövare förstår och kan förklara hur skyddsvärda träd ska behandlas under planerings- och stadsutvecklingsprocessen och de hot eller fördelar som detta kan medföra.

<p>Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet</p> <p><i>Utövaren kan</i></p>	<p>Specifika aspekter av färdighet och kunskap</p> <p><i>Utövaren kan specifikt</i></p>
<p>1. Förstå och förklara hur skyddsvärda träd bör tas hänsyn till vid planerings- och byggnadsprocesser i examineringslandet.</p>	<p>a) Förstå och förklara principerna för skydd av skyddsvärda träd på en rivnings- eller byggarbetsplats och hur dessa gäller för trädarbeten.</p>

Sektion nummer: 11

Titel: Skötsel av skyddsvärda träd i alla dess aspekter.

Sammanfattning: Utövare ska kunna redogöra för detaljerade kunskaper om skyddsvärda trädets skötselprocess och omsätta sina kunskaper och förmågor för att nå resultat av hög kvalitet.

<p>Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet</p> <p><i>Utövaren kan</i></p>	<p>Specifika aspekter av färdighet och kunskap</p> <p><i>Utövaren kan specifikt</i></p>
<p>1. Redogöra för de grundläggande principerna inom skötsel av skyddsvärda träd.</p> <p>2. Diskutera överväganden för hantering av skyddsvärda träd och deras omgivning.</p>	<p>a) Redogöra för det övergripande målet med all skötsel av skyddsvärda träd och förklara varför det kan vara nödvändigt att sköta skyddsvärda träd.</p> <p>b) Beskriva beslutsprocessen innan skötsel av skyddsvärda träd påbörjas.</p> <p>a) Identifiera hot mot särskilda skyddsvärda träd eller grupper av träd</p> <p>b) Beskriva ett specifikt skyddsvärt trädets reaktion på tidigare skötselåtgärder och/eller naturlig störning, och hur detta bör påverka dess framtida skötsel.</p> <p>c) Känna till varför tekniker för skötsel av skyddsvärda träd kan skilja sig från allmänna trädvårdsrekommendationer.</p> <p>d) Förstå och medge begränsningarna i det rådande vetenskapliga och professionella kunskapsläget kring skötseln av skyddsvärda träd.</p>

<p>3. Genomföra specifikationer för att förbättra habitat i närheten av skyddsvärda träd , där det är lämpligt.</p>	<p>a) Genomföra förbättringar i skötseln av vegetation och fallna eller kapade veddelar i syfte att förbättra habitat.</p>
<p>4. Genomföra skötsel av skyddsvärda träd i enlighet med skötselplan.</p>	<p>a) Förstå kraven i skötselplanen och omsätta dem för att uppnå de önskade målen.</p> <p>b) Använda sina kunskaper, erfarenheter och befintliga riktlinjer för att avgöra omfattningen av ett lämpligt rotskyddsområde kring ett skyddsvärt träd och välja en passande metod för att upprätta det.</p> <p>c) Utföra en riskbedömning av ett skyddsvärt träd för att avgöra om trädet är säkert att klättra i.</p> <p>d) Välja ut lämpliga verktyg och utrustning för uppdraget.</p> <p>e) Förbereda dokumentation inför arbetet och diskutera med beställare och/eller konsult (i förekommande fall).</p> <p>f) Genomföra en klättrande besiktning och dokumentera resultaten som underlag för trädets skötsel.</p> <p>g) Välja och installera lämpliga kronsäkrings- och kronstabiliseringsselement för att dämpa belastningen på en identifierad svaghet i trädet.</p> <p>h) Genomföra lämplig markskötsel i enlighet med skötselplanen.</p> <p>i) Bedriva skötselarbete samtidigt som oavsiktliga skador minimeras på trädet, arter knutna till trädet och dess omgivning.</p> <p>j) Känna till varför det kan vara fördelaktigt att dela upp arbetet i etapper.</p>

<p>5. Känna igen behovet av, samt genomföra, tillsyn.</p> <p>6. Identifiera hot mot populationer av skyddsvärda träd.</p>	<p>k) Genomföra åtgärder för att förhindra smittspridning, enligt bästa praxis, i överensstämmelse med riktlinjer i examineringslandet.</p> <p>a) Känna till vikten av tillsyn inom förvaltningen av skyddsvärda träd.</p> <p>b) Samla information för att vägleda pågående skötsel av skyddsvärda träd, enligt instruktionerna.</p> <p>a) Redogöra för de frågor som påverkar hållbarheten hos populationer av skyddsvärda träd.</p>
---	---

Sektion nummer: 12

Titel: Personliga och sociala färdigheter

Sammanfattning: Utövare kommer att ha en god uppsättning av överförbara färdigheter, som kompletterar deras kunskaper om skyddsvärda träd, för att gynna skötsel och bevarande av skyddsvärda träd.

<p>Huvudområden för nödvändig kunskap och färdighet</p> <p><i>Utövaren kan</i></p>	<p>Specifika aspekter av färdighet och kunskap</p> <p><i>Utövaren kan specifikt</i></p>
<p>1. Uppvisa effektiva kommunikationsfärdigheter för att verka för skyddandet av skyddsvärda träd.</p> <p>2. Uppvisa effektiv organisationsförmåga.</p> <p>3. Förstå och inse begränsningarna i sina yrkesmässiga förmågor.</p>	<p>a) Kommuniera effektivt med allmänheten och andra intressenter om teknisk information.</p> <p>b) Främja dubbelriktad kommunikation med alla intressenter, inklusive konsulter. Ta hänsyn till all relevant information som sammanställts av andra inom sitt arbete och arbeta kompletterande med andra yrkesverksamma.</p> <p>a) Tydligt och korrekt dokumentera skötseln av skyddsvärda träd.</p> <p>a) Förstå och inse att olika roller kräver olika typer av yrkesmässiga kunskaper och färdigheter, och söka ytterligare assistans vid behov.</p>